

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Iri Abụọ na Anọ

Nimrod, Nebukadneza na Belshaza

Jeff Pippenger

2023-12-19

Akwụkwọ Daniel na Mkpughe bụ otu akwụkwọ ahụ, dị nnọọ ka o si buru eziokwu na Agba Ochie na Agba Ohuru bụ otu akwụkwọ ahụ. Naanị ntakiri oge tupu oge ebere emechie, a na-emeghe Mkpughe nke Jizos Kraist.

O si gwam, Emechila okwu nile nke amuma nke akwụkwọ a akara: n'ihia na oge ahụ adiwo nso. Onye na-adighi ezi omume, ka o nogide na-adighi ezi omume: onye ruru aru, ka o nogide na ruru aru: onye ezi omume, ka o nogide na-ezi omume: onye nso, ka o nogide na-adi nso. Ma, lee, ana m abia oso oso; ugwo-olu m dikwa n'aka m, inye onye o bula di ka oru ya ga-adi. Abu m Alfa na Omega, mbido na ogwugwu, onye mbu na onye ikpeazu. Mkpughe 22:10-13.

"Iwu nke mbu a kporo aha" nke Akwukwo Nso, nke gunyere eziokwu ahụ na a na-egosi njedebe nke ihe site na mmalite nke ihe ahụ, na-eme ka idi mkpa nke isi ato mbu nke akwukwo Daniel puta ihe, n'ihia na ha bu eziokwu mbu a kporo aha n'ime akwukwo ahụ nke bu akwukwo Daniel na Mkpughe. Jizos bu Alfa na Omega, ya mere mmalite nke akwukwo ahụ nke bu akwukwo Daniel na Mkpughe aghaghị inochite anya eziokwu ahụ a na-emeghe n'oge ogwugwu. Ya mere, n'otu okwa, eziokwu ahụ a na-emeghe bu ozioma ebighi ebi nke ndi mmuo ozi nke Mkpughe iri na anọ.

Mkpughe nke Jizos Kraist nke e webatara n'amaokwu mbu nke isi nke mbu nke Mkpughe, bu ozi a ga-ebuga n'ulo-nzuko ndi ahụ mgbe "oge ahụ adila nso," ma oge ahụ nke "di nso" n'isi nke mbu nke Mkpughe, ga-aburiri otu oge ahụ nke "di nso," kpomkwem tupu oge amara emechie n'isi nke iri abuo na abuo nke Mkpughe.

Mkpughe nke Jizos Kraist, nke Chineke nyere ya, igosi ndi ohu ya ihe ndi ga-eme n'oge na-adighi anya; o wee ziga ya ma mee ka e si n'aka mmuo-ozi ya gosi ohu ya Jon: Onye gbara ama banyere okwu Chineke, na banyere ama Jizos Kraist, na banyere ihe niile o huru. Ngozi diri onye na-agu ya, na ndi na-anu okwu nke amuma a, ma na-edebe ihe ndi e dere n'ime ya: n'ihia na oge ahụ di nso. Mkpughe 1:1-3.

Ozi nke bu ozi ikpeazu, nke a kporohechara mkpuchi ya ntakiri tupu oge amara emechie, mgbe "oge ahụ di nso," bu ozi mmiri ozuzo ikpeazu nke mmuo-ozi nke abuo na Mkpu Etiti Abali. O bu eziokwu jikotara ya na "akuko ihe mere eme zoro ezo" nke Egbè Elu Asaa ahụ. O bu mkpughe nke "nke asato nke sitere n'ime asaa", ma eri olaedo nke na-akpa mkpughe ndi a niile di oké onu ahia onu n'ime uwe mara mma nke ezi omume Kraist bu "asaa ugboro," ahụ "di oké onu ahia," nke Levitikos iri abuo na isii. Daniel isi nke mbu, ma ozokwa, Daniel isi nke mbu ruo nke ato, bu ozi ahụ. "The nzuzo" nke isi nke abuo bukwa ozi ahụ.

Isi nke mbu nke Daniel na-anochi anya ozi mmuo ozi mbu ahụ, ma dika a na-anochi anya akara uzọ amuma niile nke ozi ndi mmuo ozi ato ahụ n'ozu mmuo ozi mbu nke Mkpughe isi nke iri na anọ; otu a kwa ka a na-anochi anya akara uzọ amuma niile nke ozi ato ahụ n'isi nke mbu nke

Daniel. Ihe ndị ahụ bụ usoro ule nke nzọụkwụ atọ, nke, n'isi nke mbụ nke Daniel, na-anọchi anya ule banyere nri, nke ule a na-ahụ anya na-esochi, nke na-eduga n'ule litmus. Isi nke mbụ, mgbe a tulerere ya n'ihe metụtara isi nke abụọ na nke atọ, na-anọchi anya ule banyere nri, isi nke abụọ kwa na-anọchi anya ule a na-ahụ anya, isi nke atọ kwa na-anọchi anya ule litmus. Ozi ndị mmuọ ozi atọ nke Mkpughe iri na anọ, na isi nke mbụ ruo nke atọ nke Daniel, na-enye ndị àmà anọ banyere usoro ule nke nzọụkwụ atọ ahụ.

Isi nke anọ na nke ise nke Daniel na-anọchi anya ahịrị akụkọ amụma nke miri emi nke ukwu. Ahịrị ahụ nke isi abụọ ahụ meputara nwere opekata mpe ahịrị amụma isii dị iche iche. Otu n'ime ahịrị amụma ndị ahụ na-amalite n'afọ 723 BC, ma na-aga n'ihu ruo n'iwu ụbọchị Sọnde. Nke ọzọ n'ime ahịrị isii ahụ na-anọchi anya akụkọ ihe mere eme nke 1798 ruo n'iwu ụbọchị Sọnde, ma n'ime ahịrị ahụ, a na-anọchi anya ahịrị amụma atọ n'otu oge; ahịrị nke anụ ọhịa nke ụwa (United States), emesia ahịrị nke mpi Protestant nakwa ahịrị nke mpi Republican. Ha niile ọnụ na-eguzobe ahịrị nke ise na mbido ahịrị amụma nke United States. Ahịrị ahụ na-akara mmeghe nke isi nke asaa, nke asatọ na nke itoolu nke Daniel n'afọ 1798. N'ogwugwu ahịrị amụma nke United States, a na-emepụta ahịrị nke isii, nke na-akara mmeghe nke isi nke iri, nke iri na otu na nke iri na abụọ n'afọ 1989.

A na-akara mmalite nke ahịrị amụma nke anụ ọhịa nke ụwa, dika e sere ya n'ime Daniel isi nke anọ, site n'akara nke “oge asaa,” a na-akwaakwa njedebe nke ahịrị amụma nke anụ ọhịa nke ụwa akara site n'akara nke “oge asaa.” A na-akwaakwa mmalite na njedebe nke oge akụkọ ihe mere eme nke a na-anọchi anya site n'ikpoghe isi nke asaa, nke asatọ na nke itoolu akara site n'akara nke “oge asaa.” A na-akwaakwa mmalite na njedebe nke oge akụkọ ihe mere eme nke a na-anọchi anya site n'ikpoghe Daniel isi nke iri, nke iri na otu, na nke iri na abụọ akara site n’“oge asaa.”

Ngwucha nke oge akụkọ ihe mere eme nke malitere mgbe e meghere Daniel isi nke asaa, nke asatọ na nke itoolu n’“oge ogwugwu” na 1798, bụ 1863. Mbido oge akụkọ ihe mere eme nke malitere mgbe e meghere Daniel isi nke iri, nke iri na otu na nke iri na abụọ n’“oge ogwugwu” bụ 1989. Site na 1863 ruo 1989 hà bụ otu narị afọ iri abụọ na isii. Otu narị afọ iri abụọ na isii bụ otu ụzọ n'uzọ iri, ma ọ bụ otu ụzọ-n'iri, nke otu puku afọ abụọ na narị isii. Ya mere, ọnuogugu otu narị afọ iri abụọ na isii bụ ihe nnọchianya nke otu puku afọ abụọ na narị isii ahụ, nke na-anọchi anya “ozara,” nke n'aka nke ọzọ bụkwa ihe nnọchianya nke puku afọ abụọ na narị ise na iri abụọ na afọ nke “oge asaa.”

Eziokwu a na-egosi na n'akụkọ ihe mere eme nke anụ ọhịa nke ụwa, n'orụ mmegharị nke mmuọ ozi mbụ na mmalite, ma emesia n'orụ mmegharị nke mmuọ ozi nke atọ na njedebe, a na-akara ha abụọ n' mmalite ha na njedebe ha akara site na “oge asaa.” Ozokwa, oge ahụ dị n'etiti mmegharị abụọ ahụ nke na-ejikọta ha ọnụ ka a na-anọchikwa anya ya site na “oge asaa.”

Enweghị itinye n'orụ usoro Akwukwo Nso nke “akara n'elu akara,” ụdị mkpughe a agaghị ekwe omume ihu ma ọ bụ ighota, n'ihina ma e wezuga usoro ahụ, a pụrụ inye otu onye a kuziiri nke ọma n'orụ nka nke nkà mmụta okpukpe akwukwo e mechiri emechi, ma mesia juo ya ka ọ kowaa ihe akwukwo ahụ e mechiri emechi putara. Mpako nke echiche ya ga-eduba ya igosi na a pughị ighota akwukwo ahụ e mechiri emechi, n'ihina e mechiri ya emechi. Mgbe ahụ, i nwere ike were

akwukwo ahụ e mechiri emechi nye otu n'ime igwe aturu ahụ nke onye ahụ a mubara amamihe na-achikwa ma mee ka ha ghara imu nwa, ma igwe aturu ahụ nke meworo onwe ya ka o diri ya mma iri nri n'elu efere ifo nke onye okà mmuta okpukpe ahụ, ga-aju itinye akwukwo ahụ e mechiri emechi n'oru, n'ihina ha maara nke oma na o bu naani ndi bu ndi otu Sanhedrin nka mmuta okpukpe ka e hoputara ikpebi ihe eziokwu bu.

“Kwusienu onwe unu, ka i ju unu anya; tienu mkpu, bekwa akwa; ha anwo mmanya, ma o bughị site na mmanya; ha na-atughari atughari; ma o bughị site na ihe onunu na-egbu egbu. N'ihina Jehova awukwaswo unu mmuo nke ura miri emi, mechiwokwa anya unu; ndi amuma na ndi na-achi unu, ndi onu uzo, ka O kpuchiworo. Onu nile aghowo-kwa-ra unu di ka okwu nke akwukwo e mechiri emechi, nke mmadu na-enyefe onye guru akwukwo, si, Biko, guo nke a; o si, Apughị m igu ya, n'ihina e mechiri ya emechi.”

“N'ihina ya mere Onye-nwe-anyi ji kwuo, N'ihina ndi a na-eji onu ha abiakwute m nso, na-eji egbugbere onu ha asopuru m, ma ha ewedala obi ha n'ebe m no anya, na egwu ha na-atu m bu nke a kuziri ha site n'iwu umu mmadu; ya mere, lee, aga m aga n'ihu ime oru di itunanya, ee, ihe ebube; n'ihina amamihe nke ndi amamihe ha ga-ala n'iyi, nghota nke ndi nwere uche ha ga-ezokwa ezo. Ahuhu ga-adiri ndi ahụ na-egwuputa omimi iji zoo ndumodu ha n'ebe Onye-nwe-anyi no, ndi oru ha nokwa n'ochichiri, ha na-asi, Onye na-ahu anyi, onye makwaara anyi? N'ezie, a ga-ewere itughari unu ihe n'isi-ala-azu ka o bu naani uru onye na-akpu ite; n'ihina oru ahụ o ga-asi banyere onye mere ya, O meghi m? ma o bu ihe ahụ e kpuru o ga-asi banyere onye kpuru ya, O nweghi nghota?”

“A ga-emezu okwu o bua nke a. E nwere ndi na-adighi eme ka obi ha di umeala n'ihu Chineke, ndi na-agaghikwa eje ije n'ezie omume. Ha na-ezo ezi ebunobi ha, ma na-anogide n'ime mmekorita na mmuo ozi ahụ dara ada, onye huru ugha n'anya ma na-eme ya. Onye iro na-etinye mmuo n'ime ndi mmadu o puru iji duhie ndi no n'ochichiri n'akuku ufodu. Ufodu na-amalite ijuputa n'ochichiri nke juru ebe niile, ma na-ewepu eziokwu ka ha nabata njehie. Ubochi amuma ruru aka eruola. A naghị aghota Jisọs Kraist. Jisọs Kraist buru ha akuko ifo. N'oge a nke akuko uwa, otutu na-eme omume di ka ndi mmanya na-egbu. ‘Kwusienu onwe unu, juokwa anya; tie mkpu, tiakwa mkpu; ha na-egbu mmanya, ma o bughị site na mmanya; ha na-ama jijiji, ma o bughị site na ihe onunu na-egbu egbu. N'ihina Jehova awusawo n'elu unu mmuo nke ura miri emi, ma emechiela anya unu. Ndi amuma na ndi na-achi unu, ndi onu uzo, ka O kpuchiworo.’ Inubiga mmanya nke mmuo di n'elu otutu ndi na-eche na ha bu ndi ahụ a ga-ebuli elu. Okwukwe okpukpe ha di nnoo ka e si kwaa ya n'Akwukwo Nso a. N'okpuru mmetuta ya, ha enweghi ike iga n'uzo kwu oto. Ha na-eme uzo gbagoro agbago n'omume ndu ha. Otu, e mesia ozo, ha na-ama jijiji n'ihu na azu. Onye-nwe na-ele ha anya n'oke ebere. Uzo nke eziokwu ka ha amaghi. Ha bu ndi na-akpa aghughu n'aha sayensi, ma ndi ahụ puru inyere aka, ndi kwesikwara inyere aka, n'ihina ihu anya nke mmuo doro anya, bukwa onwe ha ka e duhiworo, ma ha na-akwado oru ojo.”

“Oganihu ndi a nke ubochi ikpezu ndi a ga-adighikwa anya buru ndi e kpebiri n'ezie. Mgbe e kpughere aghughu ndi a nke ime mmuo ka ha buru ihe ha bu n'ezie,—oru nzuzo nke mmuo ojo,—ndi sonyere n'ime ha ga-adi ka ndi mmadu uche ha furu efu.

“N’ihi ya, Onye-nwe-anyi kwuru, N’ihi na ndi a na-abiakwute m n’onu ha, ma jiri egbugbere onu ha sopusu m, ma ha emeela ka obi ha diri m anya, egwu ha na-atukwa m bu ihe a kuziri site n’iwu mmadu; ya mere, lee, aga m eme n’etiti ndi a oru di itunanya, ee, oru di itunanya na ihe ebube; n’ihi na amamihe nke ndi amamihe ha ga-ala n’iyi, nghota nke ndi nwere uche n’etiti ha ga-ezokwa. Ahuhu ga-adiri ndi na-achosi ike izochie ndumodu ha n’ime omimi n’ihu Onye-nwe-anyi, ndi oru ha nokwa n’ochichiri, ha na-asikwa, Onye na-ahu anyi? Onye makwaara anyi? N’ezie, ntughari unu nke ihe n’azu n’ihu ka a ga-ewere dika uru onye na-akpu ite; n’ihi na o ga-ekwe omume ka ihe e kere eke gwa onye kere ya, O meghi m? Ma o bu ka ihe a kpuru gwa onye kpara ya, O nweghi nghota?”

“A na-egosi m na n’ime ahumahu anyi, anyi anowo, ma ka na-ezute, onodu a kpomkwem. Umumu mmadu ndi natara nnukwu ihè na ohere ndi di ebube anabatala okwu ndi ndu ndi na-eche onwe ha na ha maara ihe, ndi Jehova goziri ma meere amara nke ukwu, ma ndi wepuru onwe ha n’aka Chineke, tinyekwa onwe ha n’usoro ndi iro. A ga-eji aghughu ndi yiri eziokwu juputa uwa. Otu uche mmadu, mgbe o nabatara aghughu ndi a, ga-emetuta uche umumu mmadu ndi ozo, ndi nowo na-atughari ihe-ama di oké onu ahia nke eziokwu Chineke ka o buru ugha. Ndi a ka ndi mmuo ozi dara ada ga-eduhie, mgbe ha kwesiri ibu ndi nche kwesiri ntukwasi obi, na-eche mkpuru obi nche, dika ndi ga-enye akuko. Ha edobela ngwa agha ha ji alu ugu ala, ma etinyela nti n’aka mmuo ndi na-eduhie mmadu. Ha na-eme ka ndumodu Chineke ghara idi ire, ma na-ewepu ido aka na nti ya na iba mba ya n’akuku; n’ezie, ha no n’akuku Setan, na-ege nti n’aka mmuo ndi na-eduhie mmadu na nkuzi ndi mmuo ojoo.”

“Inubiga mmanya ime mmuo oké adikwala ugbo a n’ahu mmadu, bu ndi na-ekwesighi ima jijiji dika ndi no n’okpuru mmetuta nke mmanya na-egbu egbu. Mpu na omume na-adighi n’usoro, aghughu, nduhie, na ime ihe n’enweghi ezi omume juputara uwa, dika ozizi nke onye ndu ahụ nke nupuru isi n’ulikpe nke eluigwe si di.

“A ga-emeghachi akuko ihe mere eme. Enwere m ike ikowaputa ihe ga-adi n’odinihu di nso, ma oge erubeghi. Udi ndi nwuru anwu ga-aputa, site n’oru aghughu amamihe nke Setan, otutu ga-ejikokwa onwe ha na onye ahụ nke huru ugha n’anya ma na-emekwa ya. Ana m ado ndi anyi aka na nti na, n’etiti anyi n’onwe anyi, ufodu ga-esi n’okwukwe puo, gee nti n’mmuo ndi na-eduhie eduhie na ozizi ndi mmuo ojoo; sitekwa n’aka ha ka a ga-ekwujo eziokwu.” Battle Creek Letters, 123–125.

Daniel isi nke mbu, nke na-anochite ozi nke mmuo-ozu mbu nke Mkpughe iri na ano, kwekoro na akuko mmalite nke anu ohia nke uwa. Daniel isi nke mbu, nke abuo na nke ato, nke na-anochite ozi nke mmuo-ozu ato nile di na Mkpughe iri na ano, kwekoro na njedebe nke United States. Nebukadneza na-anochite akuko nke mmuo-ozu mbu, na isi mbu nke Daniel. Belshaza na-anochite akuko nke mmuo-ozu nke ato, na isi ato mbu nke Daniel.

“Nye onye na-achi Babilon nke ikpeazu, di ka o biakwutere nke mbu ya n’udi ihe nnochianya, ka mkpebi nke Onye Nche nke eluigwe biakwutere: ‘Eze,... a gwala gi ya; e wepurula alaeze ahụ n’aka gi.’ Daniel 4:31.” Prophets and Kings, 533.

Anyi ga-aga n’ihu n’imụ Nebukadneza na Belshaza n’isiokwu na-esonu.

“Belshaza, n’itunanya nke ihe nnochianya a nke ike Chineke, nke na-egosi na ha nwere onye àmà, ọ bụ ezie na ha amaghị ya, enwewo nnukwu ohere imata ọrụ nile nke Chineke dị ndụ, na ike Ya, na ime uche Ya. E nyere ya ohere nke nnukwu ihè. A dọla nna nna ya, Nebukadneza, aka ná ntị banyere ihe ize ndụ ya n’ichefu Chineke na n’ikpọ onwe ya otuto. Belshaza maara banyere ichụpụ ya n’etiti mmadụ, na mkpakorita ya na anụ ọhịa nke ubi; ma eziokwu ndị a, nke kwesiri ibụ ihe mmụta nye ya, o legbara ha anya, dị ka a ga-asị na ha emebeghi eme; o wee gaa n’ihu na-emeghachi mmehie nke nna nna ya. O tụtụ egwu ime mpụ ndị wetara ikpe Chineke n’ahụ Nebukadneza. A mara ya ikpe, ọ bughị naanị n’ihi na ya onwe ya nọ na-eme ihe ọjọọ, kama n’ihi na o jirighi ohere na ikike ndị ahụ, nke, ma a zụlite ha, gaara eme ka ọ buru onye ziri ezi.” Testimonies to Ministers, 436.